

د افغانستان د حقوق پوهانو سراسری ټولنه

انجمن سراسری حقوق دانان افغانستان

Global Jurist Association of Afghanistan

۲۱ فبروری ۲۰۲۶

اعلامیه انجمن سراسری حقوقدانان افغانستان

بمناسبت روز های جهانی عدالت اجتماعی و زبان مادری

بنام خداوند حق و عدالت

هموطنان گرامی،

۲۰ و ۲۱ فبروری روز بین المللی به ابتکار سازمان ملل متحد روز به عنوان روز جهانی عدالت اجتماعی و روز بین المللی زبان مادری اعلام و گرامی داشته میشود.

این روزها یادمانیاز حق بنیادین هر انسان برای کرامت، عدالت، فرصت‌های برابر و حفاظت از هویت فرهنگی و زبانی است و تعهد دولت‌ها و جامعه جهانی را برای مقابله با فقر، تبعیض و نابرابری یادآوری می‌کند.

عدالت، جوهر تاریخ بشر است و عدالت اجتماعی، رکن اساسی صلح پایدار، ثبات اجتماعی و انسجام ملی به شمار می‌رود. بر اساس اعلامیه جهانی حقوق بشر، هر فرد حق دارد از سطحی از زندگی شایسته، شامل خوراک، مسکن، مراقبت صحی، آموزش و ارزش‌های فرهنگی خویش برخوردار باشد.

میثاق بین‌المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی دولت‌ها را موظف می‌سازد عدالت اجتماعی را با تضمین حق کار، آموزش، امنیت اجتماعی و مشارکت فعال شهروندان محقق سازند. افزون بر این، کنوانسیون رفع هرگونه تبعیض علیه زنان، بر برابری جنسیتی و دسترسی برابر زنان به آموزش، کار و مشارکت عمومی تأکید دارد.

Adres: van Someren Downerlaan 46, 5707 KL Helmond, web. www.hoqooq.eu, KvK No: 53230108, Bank Nr NL64 ABNA 0:469 9353 08 ABN-AMRO te Helmond.

Contact: Nederland (A. Basir Dehzad, tel: (31) 06-19480048, e-mail: b_dehzad@hotmail.com). Denmark (M.A. Wahid Sadat, tel: (45) 027294949, E-mail: mir-sadat@hotmail.com). Duitsland: (A. Wase Ghafari, tel: (49) 061589216480, e-mail: a.waseghafari@web.de).

افغانستان کشور، کثیر القومی و با تنوع غنی زبانی و فرهنگی است که هر کدام بخش از باغ بزرگ ملت لایتجزای افغانستان است.

صحبت و انکشاف زبان مادری نه تنها حق فرهنگی و هویتی است، بلکه پیش شرط عدالت اجتماعی، تساوی حقوق و مشارکت کامل شهروندان در زندگی اجتماعی و سیاسی محسوب می‌شود.

که در اسناد حقوقی آنی سازمان ملل متحد نیز مسجل گردیده است:

اعلامیه حقوق اشخاص متعلق به اقلیت‌های ملی زبانی، قومی، مذهبی و زبانی (۱۹۹۲ م)

کنوانسیون حقوق کودک (در زمینه حق آموزش به زبان مادری در مراحل ابتدایی - ۱۹۸۹ م)

متأسفانه، احوال نا هنجار کنونی کشور فقر گسترده، بیکاری فراگیر، فروپاشی نظام حمایت اجتماعی و خدمات عمومی، محرومیت دختران و زنان از آموزش و حذف نظام‌مند گروه‌های قومی و زبانی از عرصه عمومی، نمونه‌هایی بارز از تبعیض و نقض عدالت اجتماعی و حقوق بنیادین شهروندان افغانستان است.

این مصیبت با سیطره ذهنیت تکفیری، در سایه استبداد خشن شخص‌محور رهبر طالبان، و فقدان حکومت مشروع و پاسخگو، تهدیدی مستقیم برای صلح، ثبات و انسجام ملی به شمار می‌رود. فشار بر زبان‌های دیگر و محدودسازی آنها، نه تنها حقوق فرهنگی و آموزشی را نقض می‌کند، بلکه بی‌عدالتی و نابرابری اجتماعی و اقتصادی را عمیق‌تر می‌سازد.

عدالت اجتماعی و احترام به زبان‌های مادری در افغانستان بر سه رکن بنیادین استوار است:

۱- برابری فرصت‌ها، تضمین دسترسی برابر همه اقوام و زبان‌ها به آموزش، کار و مشارکت اجتماعی،

۲- توزیع عادلانه منابع، کاهش فقر، حمایت از گروه‌های آسیب‌پذیر و تضمین رفاه اجتماعی،

حاکمیت قانون و پاسخگویی حاکمیت، رعایت حقوق بشر، حفاظت از هویت فرهنگی و زبانی.

تجربه تاریخی نشان داده است که بدون عدالت اجتماعی، احترام به زبان‌های مادری و پاسخگویی قدرت سیاسی، شکاف‌های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عمیق‌تر می‌شوند و محرومیت، تنش و بی‌ثباتی پایدار تقویت می‌گردد.

عدالت اجتماعی و حق استفاده و انکشاف زبان‌های مادری تنها در یک چارچوب یک حکومت مشروع و پاسخگو قابل تحقق است.

در این روز جهانی عدالت اجتماعی و زبان مادری انجمن سراسری حقوقدانان افغانستان تأکید می‌کند: مبارزه با فقر و تضمین آموزش و مشارکت برابر برای تمام گروه‌های قومی و زبانی، به ویژه زنان و دختران، در صدر اولویت‌ها باشد،

- زبان‌های مادری باید در آموزش، رسانه و زندگی عمومی به رسمیت شناخته شوند و هرگونه تبعیض زبانی پایان یابد،

- دولت‌ها و جامعه جهانی موظف‌اند نهادهای پاسخگو و مشروع را بازسازی و عدالت اجتماعی، تساوی حقوق و احترام به تنوع قومی و زبانی را محقق سازند،

- عدالت اجتماعی و احترام به زبان‌های مادری، پیش‌شرط صلح پایدار، توسعه انسانی و مشروعیت هر نظام سیاسی در افغانستان است.

هموطنان گرامی، عدالت اجتماعی، احترام به زبان‌های مادری و تساوی حقوق، نه شعار و نه آرمان دست‌نیافتنی، بلکه یک تعهدی حقوقی، اخلاقی و سیاسی است.

«روز جهانی عدالت اجتماعی» و «روز جهانی زبان مادری»

یادآور این حقیقت است که افغانستان تنها زمانی مسیر توسعه، صلح و ثبات را طی خواهد کرد که عدالت اجتماعی، تساوی حقوق و حق تمام زبان‌ها به صورت واقعی، فراگیر و پاسخگو برقرار باشد.

بیاد داشته باشیم که:

هیچ حاکمیت سیاسی بدون عدالت اجتماعی و احترام به تنوع زبانی و قومی نمی‌تواند مشروعیت کسب کند.

افغانستان تجزیه ناپذیر ، خانه مشترک تمام اقوام و زبان‌ها و پیروان مذاهب مختلف است

و موجودیت آن بقول شاه امان اله فقید ، در گرو ، وحدت ملی آن است .

با حرمت

هیات اجراییه انجمن سراسری حقوقدانان افغانستان

میر عبدالواحد سادات ، رئیس انجمن

Adres: van Someren Downerlaan 46, 5707 KL Helmond, web. www.hoqooq.eu, KvK No: 53230108, Bank Nr NL64 ABNA 0:469 9353 08 ABN-AMRO te Helmond.

Contact: Nederland (A. Basir Dehzad, tel: (31) 06-19480048, e-mail: b_dehzad@hotmail.com). Denmark (M.A. Wahid Sadat, tel: (45) 027294949, E-mail: mir-sadat@hotmail.com). Duitsland: (A. Wase Ghafari, tel: (49) 061589216480, e-mail: a.wasegafari@web.de).